

مرکز آموزشی درمانی امین اصفهان

سرطان پوست

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: 1403

منابع: ClinicalKey، WebMD، Mayo clinic

شرح بیماری :

سرطان پوست به رشد غیرطبیعی سلول های پوست گفته می شود. شایع ترین نوع سرطان، سرطان پوست می باشد. سرطان پوست اگر زود تشخیص داده شود، اغلب قابل درمان است. بنابراین مراجعه به پزشک در صورت مشاهده هرگونه تغییر در پوست، الزامی است. این سرطان دارای دو نوع عمده است: سرطان غیرملانوما و **ملانوما**.

سرطان پوست (غیر ملانوما):

اکثر سرطان های پوست، سرطان غیر ملانوما است. سرطان غیر ملانوما به دو دسته تقسیم می شود: سرطان سلول پایه ای (کارسینوم سلول بازال): بیشتر سرطان های غیرملانومی از این نوع هستند که می تواند به بافت های عمیق تر، مانند عضلات و استخوان ها آسیب برساند.

سرطان سلولی فلسی: این نوع کمتر رایج است. اغلب از یک نقطه کوچک زیر که در آفتاب آسیب دیده، ایجاد می شود و رشد می کند. گاهی اوقات نیز به سایر نقاط بدن گسترش می یابد.

انواع دیگری از سرطان پوست که ملانوما نیستند، وجود دارد. اما زیاد رایج نیستند و عبارتند از سرطان سلول مرکل و انواع مختلفی از سارکوم.

علائم:

برجستگی هایی براق و مروارید گونه
شبیه جای سوختگی است و ممکن است رنگ زرد یا سفید داشته باشد.
در برخی موارد به شکل پوسته پوسته دیده می شود.

علل شایع و عوامل خطر:

بزرگترین عامل خطر، اشعه ماورای بنفش یا یو.وی می باشد. این اشعه از آفتاب شدید نیم روزی تولید می شود. همچنین دستگاه های برنزه کننده پوست نیز این اشعه را ایجاد می کند.

اگر پوست روشنی دارید که سریع آفتاب سوخته می شود، در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به سرطان پوست هستید. این خطر ابتلا در جنسیت مونث و سن بالای 40 سال، بیشتر می شود و در خانواده هایی که سابقه سرطان وجود داشته یا قبلاً مبتلا به این سرطان شده باشند، بیشتر است.

اگر مرتب در معرض اشعه ایکس یا مواد شیمیایی از جمله آرسنیک، قطران ذغال سنگ، کرومیت و یا مواد حاوی رادیواکتیو (مانند رادیوم) باشید احتمال ابتلا به سرطان افزایش می یابد.

تشخیص:

سرطان پوست معمولاً به عنوان رشد یک زائده همراه با تغییر رنگ، شکل و اندازه شناخته می شود. این تغییرات معمولاً در مناطقی که بیشتر در معرض آفتاب هستند شامل سر، گردن، کمر، سینه و شانه، رخ می دهد.

بیشترین عضوی که در معرض سرطان است، بینی می باشد.

پزشک برای تشخیص سرطان از نمونه برداری استفاده می کند. به این معنا که نمونه کوچکی از محل آسیب را برداشته و به منظور تشخیص وجود یا عدم وجود سلول های سرطانی آن را در آزمایشگاه مورد بررسی قرار می دهد.

درمان:

اگر پزشک شما قصد برداشتن کل سرطان را داشته باشد، راه های متعددی وجود دارد. یکی از آن ها بی حس کردن پوست و برداشتن بافت های سرطانی است. این نوع جراحی

- تقریباً همه سرطان های پوستی غیر ملانوم را درمان می کنند.
- درمان های دیگر شامل: پرتودرمانی، درمان های موضعی (استفاده از داروهایی که روی پوست استفاده می شود) و درمان فتودینامیک است.
- بعد از درمان، معاینه و بررسی منظم پوست لازم است زیرا ابتلا به سرطان پوست به معنای بازگشت مجدد این سرطان می باشد.

سرطان پوست (ملانوم):

- ملانوما نوعی سرطان پوست است. زیاد شایع نیست اما بسیار خطرناک و جدی است. ملانوما معمولاً به صورت یک خال با لبه های ناهموار و شکلی نامتقارن است. ممکن است سیاه، قهوه ای یا بیش از یک رنگ باشد. بیشتر ملانوماها یک زائده جدید پوستی را نشان می دهند اما می توانند به همان خال رایج یا وجود نشانه ای روی پوست، ظاهر شوند.
- ملانوما می تواند تنها پوست را مورد حمله قرار دهد و یا اینکه به سایر ارگان های بدن و استخوان ها حمله کند.
- این مبحث تنها ملانومایی را پوشش می دهد که پوست را مورد هدف قرار می دهد نه انواع دیگر که به چشم یا سایر اعضای بدن، آسیب می رسانند.

علائم:

- ملانوما در مراحل اولیه ممکن است نشانه ای نداشته باشد. یا

درد، خارش و خونریزی داشته باشد.

هر تغییر در سایز، شکل و رنگ خال ممکن است نشانه ملانوما باشد.

ملانوما ممکن است یک خال مشکی یا قهوه ای مسطح با لبه های ناهموار باشد. اکثراً دارای شکل نامنظم و نامتقارن است. این خال ها به هر سائیزی ممکن است باشند اما اغلب 6 میلی متر یا بزرگتر هستند.

ملانوما در هر جایی از بدن ممکن است ایجاد شود. اغلب در قسمت بالایی کمر در آقایان و در خانم ها بیشتر در قسمت پاهای دیده می شود.

علل شایع و عوامل خطر:

ملانوما در اثر قرار گرفتن زیاد در معرض نور خورشید، ایجاد می شود. اشعه یو.وی نور خورشید باعث تغییر سلول های عادی به سلول های سرطانی می شود. این سلول های سرطانی به سرعت رشد کرده و بافت های مجاور را درگیر می کنند.

اگر پوست روشن، سابقه فامیلی، خال های غیرطبیعی و غیرمعمول دارید، در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به سرطان ملانوما هستید. این خال ها ممکن است محو پوست شود و با پوست هم سطح گردد و یا صاف، پوسته پوسته و یا زیر باشند.

تشخیص:

پزشک پوست را برای تشخیص سرطان به خوبی معاینه می کند و اگر نشانه ای از ملانوما پیدا کند، از بافت آن قسمت نمونه برداری می کند. متخصص آسیب شناسی (پاتولوژی) نمونه بافت را از نظر وجود و عدم وجود ملانوما مورد آزمایش قرار می دهد.

اگر نمونه برداری ملانوما را نشان دهد، آزمایشات بیشتری جهت تشخیص اینکه سرطان به عدد لنفاوی منتشر شده یا نه انجام می شود.

درمان:

رایج ترین راه درمان ملانوما جراحی جهت برداشت کل سرطان است. این تنها راه درمان برای ملانومایی است که هنوز به سایر بافت ها منتشر نشده است.

درمان های دیگر برای ملانوم عبارتند از: شیمی درمانی، پرتو درمانی، ایمونوتراپی و درمان هدفمند.

عوارض احتمالی:

عدم درمان سرطان پوست می تواند باعث شود که سلول های سرطانی به بافت های سالم پوست نیز آسیب برسانند و در موارد شدید در دیگر اعضا گسترش یابد.

رژیم غذایی و تغذیه:

پس از ترخیص از بیمارستان به توصیه های پزشک خود در مورد شیوه های صحیح تغذیه عمل کنید.

از یک رژیم غذایی سالم پیروی کنید. در صورتی که حس می کنید اشتها یا چندان برای خوردن ندارید سعی کنید به جای مصرف یک یا دو وعده غذایی سنگین، تعداد وعده های غذایی را افزایش داده و میزان غذا در هر وعده را کم کنید.

مواد غذایی با پروتئین، کالری و ویتامین بالا را در رژیم غذایی خود بگنجانید تا به این ترتیب از کاهش انرژی و وزن خود پیشگیری کنید.

برای حفظ انرژی و قدرت خود سعی کنید از کاهش وزن پیشگیری کنید.

وعده های غذایی اصلی خود را زودتر بخورید.

در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

در صورت بروز علائم سرطان پوست

در صورت بروز سایر علائم نگران کننده